

**KORSNÄS
KOMMUN**

KONCERNDIRJEKTIV FÖR KORSNÄS KOMMUN

Kommunstyrelsen 17.9.2018, § 166

Kommunfullmäktige 24.9.2018, § 61

Innehåll

1. Koncerndirektivets syfte och mål	3
2. Tillämpningsområde	3
3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet	4
4. Koncerndirektivets bindande karaktär	4
5. Befogenhetsfördelning mellan kommunens organ och tjänsteinnehavare	5
6. Planering och styrning av kommunkoncernens ekonomi och investeringar	6
7. Koncernövervakning, rapportering och riskhantering	6
8. Tryggande av de förtroendevaldas rätt till upplysningar	7
9. Skyldighet att inhämta kommunens åsikt före beslut	7
10. Koncerninterna tjänster	8
10.1 Upphandlingar	8
10.2 Finansiering och placeringsverksamhet	8
10.3 Personalpolitik	8
10.4 Ekonomi- och personalförvaltning	8
11. Sammansättning och utnämning av dottersammanslutningars styrelser	9
12. God förvaltnings- och ledningspraxis i kommunens dottersammanslutningar	9
13. Kommunikation	9
14. Granskning av kommunkoncernen	10
14.1 Revision	10
14.2 Revisionsnämnden	10
14.3 Intern kontroll	10
15. Övrigt	10

1. Koncerndirektivets syfte och mål

Genom koncerndirektivet skapar Korsnäs kommun ramar för ägarstyrningen i enlighet med sina mål. Syftet med koncerndirektivet är att förenhetliga förfarandena för styrningen och förbättra förutsättningarna för ledningen av kommunkoncernen så att kommunkoncernen och kommunens övriga verksamhet kan ledas som en helhet enligt enhetliga principer och med beaktande av kommunens övergripande intresse.

2. Tillämpningsområde

Koncerndirektivet gäller kommunen och dess dottersammanslutningar, där ägarandelen är minst 50 %, samt deras dottersammanslutningar.

Kommunens representanter i samkommunerna och kommunens intressesammanslutningar, där ägarandelen understiger 50 %, bör sträva efter att koncerndirektivsprinciperna i tillämpliga delar iakttas också i dem.

I dagsläget består Korsnäs kommunkoncern av följande samkommuner, dottersammanslutningar samt intressesammanslutningar:

Samkommuner

- Kust-Österbotten samkommun för social- och primärhälsovård
- Vasa sjukvårdsdistrikt samkommun
- Kårkulla samkommun
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
- Österbottens Förbund
- Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Dottersammanslutningar

- Bostads Ab Korsnäs Norrby
- Bostads Ab Skepparsvatro
- Fastighets Ab Trikar
- Korsnäs Värme Ab
- Bostads Ab Korsnäs Strömsbo

Dessa är dottersammanslutningar (och stiftelser) där kommunen har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen.

Intressesammanslutningar

- Fastighets Ab Korsnäs Risgården
- Bostads Ab Molpe Västerbo
- Bostads Ab Harrström Rönnebo
- Fastighets Ab Molpe Strömmen
- Bostads Ab Korsbäcken
- Bostads Ab Korsnäs Skolgården
- Bostads Ab Korsnäs Gärdet
- Bostads Ab Harrström Sweden
- Bostads Ab Korsnäs Sandåker
- Bostads Ab Korsnäs Prästhagen

Med intressesammanslutningar avses ägarintresseföretag och intresseföretag enligt 1 kap. 7 och 8 § i bokföringslagen.

Koncerndirektivet tillämpas även på senare förvärvade koncernsammanslutningar.

3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet

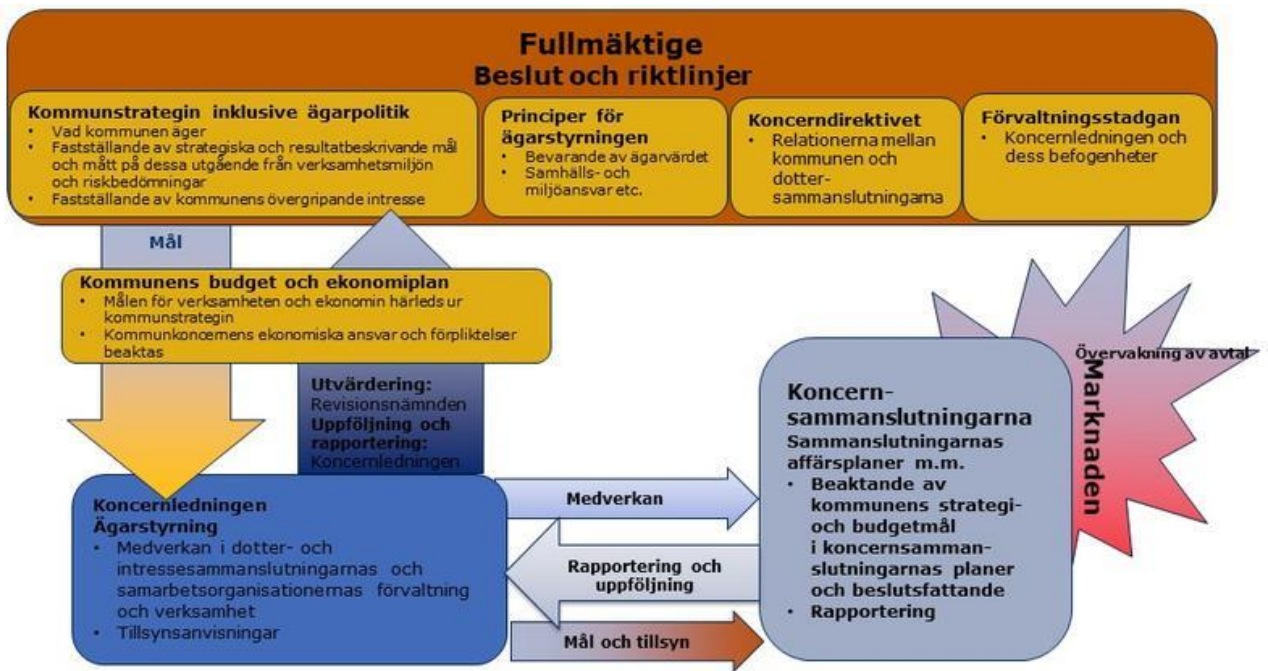
Koncerndirektivet ska enligt kommunallagen 14 § godkännas av kommunfullmäktige.

Koncerndirektivet ska behandlas och godkännas av bolagsstämman och i styrelsen för kommunens dottersammanslutningar.

4. Koncerndirektivets bindande karaktär

Det koncerndirektiv som godkänts i kommunkoncernen ska iakttas i koncernens dottersammanslutningar om inget annat följer av tvingande lagstiftning som gäller dottersammanslutningar eller av deras bolagsordning, avtal eller stadgor.

I sin ägarstyrning ska kommunen beakta principen om likställighet för sammanslutningens ägare enligt den lagstiftning som gäller respektive sammanslutning. Ägarstyrning får inte utövas så att beslut eller åtgärder av sammanslutningen är ägnade att ge en enskild ägare eller någon annan en obefogad fördel på sammanslutningens eller andra ägares bekostnad (likställighetsprincipen).

Figur: Koncernstyrning i kommunkoncernen

Om enskilda anvisningar som baserar sig på koncerndirektivet står i konflikt med lagstiftning som gäller sammanslutningen, till exempel samfundslagstiftningen, bokföringslagstiftningen eller annan tvingande lagstiftning, iakttas den gällande lagstiftningen. Sammanslutningens ledning ska utan dröjsmål ge en skriftlig redogörelse om en sådan konflikt till koncernledningen. Jämför figuren ovan.

Koncerndirektivet ändrar inte den rättsliga ställningen eller ansvaret hos ledningen för en dottersammanslutning, en intressesammanslutning eller en samkommun.

5. Befogenhetsfördelning mellan kommunens organ och tjänsteinnehavare

Koncernledningen utgörs av kommunstyrelsen, kommundirektören och ekonomichefen. Dess uppgifter och befogenheter stadgas i förvaltningsstadgan § 20.

6. Planering och styrning av kommunkoncernens ekonomi och investeringar

I budget- och ekonomiplanen ställer fullmäktige upp mål för dottersammanslutningarnas verksamhet och ekonomi, vilka är härledda ur kommunstrategin och den anknytande ägarpolitiken samt sammanslutningens affärsverksamhet. Koncernledningen inhämtar utlåtanden av dottersammanslutningarna om målen innan de godkänns slutgiltigt. Syftet med målen som ställts upp genom samarbete är att trygga att dottersammanslutningarnas verksamhet är förenlig med kommunkoncernens övergripande intresse. Dottersammanslutningarnas budget- och ekonomiplan bör basera sig på de mål som fullmäktige ställt upp för dem. Dottersammanslutningens styrelse ansvarar för att skötseln av sammanslutningens ekonomi ordnats som sig bör. Koncernledningen strävar efter att stödja måluppfyllelsen.

I kommunens budget och ekonomiplan ska kommunkoncernens ekonomiska ansvar och skyldigheter beaktas. För detta ändamål ska dottersammanslutningarnas styrelser ge kommunen behövliga uppgifter om sina resultaträkningar, finansieringsanalyser och investeringsplaner och om väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer i anknytning till verksamheten. Uppgifter ska också ges om bland annat kommande koncern- och bolagsarrangemang, om stora förändringar i sammanslutningarnas affärsverksamhet och verksamhetsområde och om betydande förbindelser, på det sätt som koncernledningen bestämmer närmare.

7. Koncernövervakning, rapportering och riskhantering

Enligt kommunallagen 114 § är kommunen skyldig att uppgöra koncernbokslut för att klarlägga de tillgångar, skulder och ansvar kommunen har på basen av ägande o avtal. Koncernbokslutet ska upprättas samma dag som kommunens.

Samkommuners bokslut sammanställs med medlemskommunens koncernbokslut.

Kommunens dottersammanslutningar, intressesammanslutningar och samkommuner ska ge kommunledningen sådana uppgifter som behövs för att bedöma kommunkoncernens ekonomiska ställning och beräkna resultatet av dess verksamhet.

Koncernledningen följer regelbundet upp dottersammanslutningarnas verksamhetsresultat. För uppföljningen ska dottersammanslutningarna vid behov ge kommunen en rapport om hur målen för sammanslutningen uppfyllts och hur verksamheten och ekonomin utvecklats samt ge en uppskattning av riskerna. Dottersammanslutningen bör ha tillräckliga system för uppföljning och mätning av ekonomin och verksamheten samt för intern kontroll och riskhantering, vilka godkänts av sammanslutningens styrelse. En risk som sannolikt kommer att realiseras ska utan dröjsmål rapporteras till koncernledningen.

Räkenskapsperioden för de dottersammanslutningar som hör till kommunkoncernen ska vara kalenderåret, om det inte finns någon särskild anledning att avvika från detta. I bokföringen och bokslutet för de sammanslutningar som hör till kommunkoncernen tillämpas samfundsrettslig lagstiftning, bokförings- och bokslutsbestämmelser, koncernbestämmelser enligt kommunallagen samt god bokföringssed.

Koncernledningen ger närmare anvisningar om de uppgifter som behövs för koncernbokslutet,

tidsplanen för upprättande av bokslutet, tidsfrister för inlämningen av uppgifter samt eventuella formulär för den information som ska lämnas för bokslutet och verksamhetsberättelsen.

8. Tryggande av de förtroendevaldas rätt till upplysningar

En förtroendevald har i enlighet med kommunallagen 83 § rätt att av kommunens ledning få sådana upplysningar om verksamheten i kommunens dottersammanslutningar som den förtroendevalda anser sig behöva i sitt uppdrag och som kommunledningen innehar och som enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ännu inte är offentliga, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Begäran om upplysningar framförs skriftligen till koncernledningen.

En förtroendevald får inte med stöd av sin rätt till upplysningar ge informationen vidare, eftersom den bara är avsedd för den förtroendevalda personligen för skötseln av förtroendeuppdraget. Av handlingar ska framgå om de är sekretessbelagda.

9. Skyldighet att inhämta kommunens åsikt före beslut

Bolagets styrelse/styrelseordförande/verkställande direktör i dottersammanslutningar ska redan i beredningsskedet be kommunen/koncernledningen skriftligt ta ställning till följande åtgärder:

- bildande av dottersammanslutning,
- ändring av sammanslutningens verksamhetsidé, verksamhet eller juridiska struktur – frågor som till väsentliga delar avviker från de mål som satts för dottersammanslutningarna i kommunstrategin och budgeten,
- ändring av bolagsordningen eller stadgarna,
- ändring av kapitalstrukturen,
- investeringar som är betydande i förhållande till verksamheten,
- fastighets- och företagsaffärer,
- betydande upplåning och utlåning samt givande av säkerheter, borgensförbindelser eller andra betydande finansiella skyldigheter som är bindande för bolaget eller ändring av villkoren för dem,
- avtal som inte hör till sammanslutningens normala verksamhet eller avtal med ovanliga villkor mellan bolaget och en aktieägare eller styrelseledamot, ändring av sådana avtal samt avstående av avtalsbaserade rättigheter,
- principiella eller ekonomiskt betydande avtal och vittgående ändringar i verksamheten, betydande personalpolitiska beslut,
- val och byte av pensionsbolag samt
- överlåtelse av sammanslutningens egendom för konkurs eller likvidation samt inledande av saneringsförfarande.

10. Koncerninterna tjänster

10.1 Upphandlingar

Dottersammanslutningarna bör följa upphandlingslagstiftningen och allmänna upphandlingsanvisningar. Dottersammanslutningarnas upphandlingar bör samordnas med kommunens upphandlingar där det är möjligt och motiverat. Koncernledningen kan ge direktiv om utökat administrativt samarbete kring upphandlingar som dottersamfundet bör följa.

Intern upphandling inom koncernen bör prioriteras då det är möjligt.

10.2 Finansiering och placeringsverksamhet

Koncernens ekonomi bör planeras och skötas som en helhet. Dottersamfundets finansierings- och placeringsverksamhet bör vara kostnadsmedveten. Eventuella lånefinansieringar bör meddelas koncernledningen i samband med budgeteringsprocessen för kommande år.

Vid offertförfrågningar bör framgå att sammanslutningen är en del av koncernen Korsnäs kommun.

Dottersammanslutningarna kan begära borgen av kommunen för lån för investeringar i enlighet med 129 § i kommunallagen.

Kommunen kan bevilja dottersammanslutningarna kortfristiga likviditetslån vid behov.

Dottersammanslutningarnas placeringsverksamhet bör följa kommunens gällande direktiv för placeringsverksamheten samt om möjligt, samordna placeringsuppdragen med kommunens övriga placeringsverksamhet.

10.3 Personalpolitik

Dottersammanslutningarnas personalpolitik ska följa kommunens personalpolitik vad gäller avlöning och personalförmåner. Kommundirektören eller ekonomichefen kan vid behov konsulteras i löne- och avtalsfrågor.

Vid rekryteringar ska dottersammanslutningarna beakta interna behov av omplaceringar av anställda inom koncernen. Innan val av personal i ledande ställning fattas ska koncernledningens förhandsuppfattning inhämtas.

Dottersammanslutningarna tecknar nya pensionsförsäkringar i KEVA (kommunernas pensionsförsäkring) om det inte finns grundad anledning att avvika från detta.

10.4 Ekonomi- och personalförvaltning

För att kunna planera och styra ekonomin på ett ändamålsenligt sätt kan koncernledningen ge bindande direktiv om hur dottersammanslutningarnas ekonomi- och personalförvaltning skall förenhetligas med kommunens för att effektivt kunna utnyttja personalresurserna inom koncernen.

Uppgörandet av koncernbokslut kräver att detaljerade uppgifter om dottersammanslutningarnas bokslut och noter kan erhållas utan dröjsmål.

11. Sammansättning och utnämning av dottersammanslutningars styrelser

Kommunstyrelsen utser kommunens kandidater i dottersammanslutningarnas styrelser och svarar för utnämningen av ledamöterna till dottersammanslutningarnas styrelser samt utser ombud till bolagsstämmorna och ger dem de anvisningar som ägarstyrningen förutsätter (§ 20 förvaltningsstadgan 1.6.2017).

I enlighet med jämställdhetslagen ska kvinnor och män vara jämnt representerade bland de styrelsekandidater som utnämns och väljs. Till dottersammanslutningarnas styrelser väljs personer utanför kommunkoncernen, om det är motiverat med tanke på kommunkoncernens övergripande intresse.

Dottersammanslutningarnas styrelser bör kollektivt ha kännedom om verksamhetsområdet, tillräckliga insikter i affärsverksamhet och ekonomi samt förmåga att vägleda verkställande direktören så att målen för sammanslutningen uppfylls.

12. God förvaltnings- och ledningspraxis i kommunens dottersammanslutningar

Koncernsammanslutningarna ska följa god förvaltnings- och ledningspraxis för att trygga sunda affärsprinciper, tillräcklig öppenhet, korrekta uppgifter om ekonomin, en adekvat intern kontroll och riskhantering och en ändamålsenlig, tillförlitlig och effektiv skötsel av kommunens egendom med hänsyn till kommunkoncernens övergripande intresse.

13. Kommunikation

Enligt 29 § i kommunallagen ska kommunen informera kommuninvånarna, de som utnyttjar kommunens tjänster, organisationer och andra sammanslutningar om kommunens verksamhet. Utöver kommunens och kommunkoncernens verksamhet omfattar kommunens verksamhet även deltagande i samarbete mellan kommunerna samt övrig verksamhet som grundar sig på ägande, avtal och finansiering.

Dottersammanslutningar ska också självant informera om sin verksamhet, ekonomi och andra betydande angelägenheter. Kommunledningen ska informeras innan en betydelsefull fråga offentliggörs. Sammanslutningens information bör stödja koncernens mål.

Sammanslutningarnas styrelser och verkställande direktörer samt för koncernledningens del svarar för att informationen om sammanslutningarna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. När information ges i frågor som gäller sammanslutningarna bör man beakta de allmänna informationsprinciperna i kommunen samt offentlighets- och sekretesslagstiftningen.

14. Granskning av kommunkoncernen

14.1 Revision

Till revisor i kommunens dottersammanslutningar väljs kommunens revisionssammanslutning om det inte finns grundad anledning att avvika från detta.

14.2 Revisionsnämnden

Revisionsnämnden gör upp en plan för ordnandet av koncernsammanslutningarnas revision i samråd med ansvarig revisor.

Revisionsnämnden har rätt att begära och få upplysningar av dottersammanslutningarna för bedömning av kommunkoncernens resultat samt för utvärdering av hur fullmäktiges mål uppfyllts. Revisionsnämnden kan kalla en ledamot i dottersammanslutningens organ eller en anställd i dottersammanslutningen att höras vid nämndens sammanträde. En ledamot i revisionsnämnden får inte ge ut sekretessbelagda uppgifter till en utomstående.

14.3 Intern kontroll

Den interna kontrollen har rätt att begära och få de uppgifter av dottersammanslutningarna som krävs för utvärderingen och utvecklingen av den interna kontrollen och riskhanteringen samt den övriga granskningen. Den interna kontrollen har rätt att granska dottersammanslutningens verksamhet och ekonomi samt processerna kring ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen. De som arbetar med intern kontroll får inte röja eventuella sekretessbelagda uppgifter för utomstående.

15. Övrigt

Detta koncerndirektiv ersätter det tidigare godkända koncerndirektivet godkänt av kommunfullmäktige § 44, 26.1.2005.

Koncerndirektivet träder i kraft när kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.